

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології

Кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФОЛЬКЛОР ТА ЛІТЕРАТУРНЕ КРАЄЗНАВСТВО**

Освітня програма «Польська мова і література»

035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська; 035
Філологія :: 035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), польсько-англійська.

Спеціальність 035 Філологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 26.08.2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Фольклор та літературне краєзнавство
Викладач	Кандидат філологічних наук, доцент Тереховська Олена Володимирівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-44
Е-mail викладача	olena.terekhovska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/b85a8c84149e95d409ec
Консультації	Щосереди: 15.10-16.30 (404 ауд)

2. Анотація до навчальної дисципліни

«Фольклор та літературне краєзнавство» входить до блоку обов'язкових дисциплін професійної підготовки. Цей курс покликаний формувати народнопоетичний світогляд філолога і передбачає вивчення слов'янської міфології як первісного етапу побутування і розвитку фольклору, жанрів усної народної творчості в аспекті їх еволюції і генетичного зв'язку, вивчення народного побуту, звичаїв і традицій через жанрове розмаїття творів фольклору в їх історичному розвитку. Важливою складовою цієї дисципліни є також вивчення літературної історії краю, включаючи об'єкти літературного життя – бібліотеки, видавництва, періодику, пам'ятні місця, «культурні гнізда», садиби, будинки-музеї.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою курсу є вивчення первісної слов'янської міфології, жанрів усної народної творчості, поглиблення навичок фольклорного аналізу тексту, а також поглиблення та розширення знань про культурні явища і традиції минулого, встановлення зв'язків між фольклором та художньою літературою, естетикою, філософією, психологією тощо. Важливим завданням навчальної дисципліни є вивчення матеріалів, пов'язаних з видатними постатями Прикарпаття, що презентують «Літературну карту Івано-Франківська та його області».

4. Програмні компетентності та результати навчання

Програмні компетентності: знати періодизацію фольклору; напрями та школи фольклористики; жанрову систему слов'янського фольклору; давню слов'янську міфологію як його невід'ємної складової; тематику і проблематику фольклорних творів; взаємозв'язок з літературою, місце і значення фольклору в мистецтві художньо-поетичного слова. Знати імена видатних постатей Прикарпаття, що презентують «Літературну карту Івано-Франківська та його області», в якій представлена літературна історія краю. Знання імен польських письменників Галичини та значення образу рідного краю у їхній творчості.

Результати навчання: вміти аналізувати фольклорні твори з точки зору різних шкіл фольклористики, визначати і розшифровувати знакову і вербальну символіку, визначати шляхи і прийоми застосування здобутих теоретичних знань у своїй професійній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12 годин
Семінарські заняття	18 годин
Самостійна робота	60 годин

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс(рік навчання)	Нормативний/вибірковий
I	035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша польська; Філологія 035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), польсько-англійська.	I	Нормативний

Тема	Кількість годин		
	Лекція	Сем.заняття	Сам.робота
Визначення фольклору. Слов'янський фольклор. Жанровий склад слов'янського фольклору.	2		
Фольклор і фольклористика. Школи і напрями слов'янської фольклористики, її мета і завдання.		2	6
Обряд і обрядова поезія. Календарна обрядова поезія: зимовий, весняний, літній та осінній цикли у розмаїтті жанрів слов'янського фольклору.	2		

Слов'янська міфологія. Первісні вірування слов'ян. Пантеон богів, функції. Порівняльна характеристика слов'янської міфології.		2	6
Казки слов'янських народів. Проблема класифікації казок. Походження казок. Поетика казок. Казки про тварин.	2		
Казки слов'янських народів. Походження казок Проблема класифікації казок.. Поетика казок. Казки про тварин. Чарівні казки. Фантастика у чарівних казках. Сюжетний склад чарівних казок слов'янських народів. Соціально-побутові казки.		2	6
Слов'янська пареміографія: ідейно-тематичне різноманіття, історизм, поетика, відмінність прислів'їв від приказок.	2		
Перекази і легенди.		2	6
Прислів'я слов'ян. Ідейно-тематичний склад. Поетика. Порівняльна характеристика. Морально-виховне та художньо-естетичне значення.		2	6
Літературне краєзнавство як галузь науки про літературу. Місце літературного краєзнавства серед інших дисциплін історико-літературного циклу. Значення літературного краєзнавства для формування літературно-естетичного світогляду філолога. Польські письменники Галичини: С.Вінценз, Ф.Карпінський, О. Дучимінська. Творчі біографії письменників, образ рідного краю у їхніх творах.	2		
С. Вінценз і його тетралогія «На високій полонині»: історія життя гуцулів, їхньої культури, традицій. Жанр специфіка. Художньо-естетичне значення книги.	2		
Літературне краєзнавство як галузь науки про літературу. Бібліотека та її значення для розвитку польської культури в Галичині.		2	6
Польський театр у Станиславові.		2	6
Розвиток польської культури в Галичині у XIX ст.		2	6
Контрольна (тестова) робота за всіма темами лекційних і практичних занять		2	12
УСЬОГО:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти з усіх видів навчальної роботи здійснюється за стобальною шкалою і переводиться в національну шкалу та шкалу ЄКТС відповідно до «ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу» в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Мінімальна кількість балів для отримання заліку становить 50 б. Усі бали студент набирає протягом семестру, з них 40 балів відводиться на усні відповіді, 20 б - підготовка і виконання індивідуальних завдань, 20 б - контрольна робота і 20 б - самостійна робота. Студент, який не набрав 50 балів, не може бути атестований з даної навчальної дисципліни за відомістю № 1. У такому випадку студент користується повторним правом отримати залік за відомістю № 2. У випадку незарахування дисципліни з другої спроби студент користується спробою № 3.
Вимоги до письмових робіт	Концептуально конкретне і емпірично верифіковане висвітлення, питання запропонованого для письмової роботи.
Семінарські заняття	Відповідь оцінюється за 10-ти бальною системою. Максимальна кількість 40 балів
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль: залік, який студент отримує за рахунок балів, отриманих упродовж семестру.

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положень: 1 [https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-в-Прикарпатському-національному-університеті-імені Василя-Стефаника.pdf](https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-в-Прикарпатському-національному-університеті-імені-Василя-Стефаника.pdf) і Положення 2 https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/code_of_honor.doc

Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є неприпустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування відповідно до [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.](#)

Відвідування занять. При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено [Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.](#) Здобувачі освіти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, підняти бал, отриманий на занятті, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача.

Навчання за індивідуальним графіком регламентується [Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.](#) Здобувачі освіти самостійно опрацьовують матеріал, виконують, згідно прописаного графіку завдання індивідуального плану, за потреби отримують консультацію від викладача у консультаційні години.

Неформальна освіта. Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу регламентується [Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.](#)

Повторне вивчення дисципліни. Здобувач освіти, який не набрав 50 балів за відомістю №3,

направляється на проходження курсу вдруге відповідно до [Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#) або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>

8. Рекомендована література:

1. Бойко, Б. На камінних хрестах / Б. Бойко // Краєзнавець Прикарпаття [Текст]: регіональний науково-методичний альманах. Ів.-Франківськ, 2006. № 7 січень-червень. С.71-73.
2. Булашев Г. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях. К., 1992.
3. Васильчук, М. Особливості викладання курсу "Літературне краєзнавство" на філологічному факультеті вищої школи (з досвіду роботи в Коломийському інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника) / М. Васильчук // Краєзнавство. 2011. № 3. С. 67-70.
4. Васильчук, М. М. Літературне краєзнавство (Коломия і Коломийщина. ХХ ст.) [Текст]: навчально-методичний посібник. /М. Васильчук. Коломия : МППФ "Берег", 2007. 112 с.
5. Васильчук, М. М. Профілі. Література і краєзнавство [Текст]: збірник статей / Микола Миколайович Васильчук. Коломия : Вік, 2012. 400 с.
6. Гаврилів, Б. Іван Франко в Станиславові: Історико-краєзнавче видання [Текст] / Богдан Гаврилів. Ів.-Франківськ : Тіповіт, 2006. 96 с.
7. Гаврилів, М. Вшанування пам'яті "Покутської трійці" на Прикарпатті / М. Гаврилів // Краєзнавець Прикарпаття [Текст]: регіональний науково-методичний альманах. Ів.-Франківськ, 2006. № 7 січень-червень. С.16-17.
8. Герої казок, міфів, билин, персонажі фольклору; чарівні речі та місця // Слов'янський світ [Текст]: ілюстрований словник-довідник міфологічних уявлень, вірувань, обрядів, легенд та їхніх відлунь у фольклорі і пізніших звичаях українців, братів-слов'ян та інш. народ. / Упорядник О.А.Кононенко. К., 2008. С.616-645.
9. Грицай М.С., Бойко В.Г., Дунаєвська Л.Ф. Українська народно-поетична творчість. К., 1983.
10. Давидюк В. Українська міфологічна легенда. Львів, 1992.
11. Дей О. Сторінки з історії української фольклористики. К., 1975.
12. Дей О.І. Українська народна балада. К., 1986.
13. Єрушевич, Г. Мудрість східних слов'ян / Г. Єрушевич, Я. Мельник // Мудрість східних слов'ян: досвід логіко-пареміологічного збірника. (Навчально-метод. посіб.) / Г.Єрушевич, Я.Мельник. Ів.-Франківськ, 2002. С.5-60.
14. Життя етносу: соціокультурні нариси. К., 1997.
15. З живого джерела: Українські народні казки в записах, переказах та публікаціях українських письменників. К., 1990.
16. Календарно-обрядові пісні. К., 1967.
17. Закувала зозуленька. Антологія української народної творчості. К., 1989.
18. Знойко О. Міфи Київської землі та події стародавні. К.,1989.
19. Карпенко, С. Проблематика досліджень української народної казки у вимірі слов'янських культур / С. Карпенко // Міфологія і фольклор. 2013. № 2-3. С. 61-69.
20. Климчук, Ф. Традиційне весілля села Симоновичі / Ф. Климчук // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. Львів, 1999. № 27 : Українська фольклористика. С. 185-274.
21. Коваль-Фучило, І. Ринцівки – українське Великодне колядування (у контексті польського "дингуса-шмігуса" і білоруських волочобних пісень) / І. Коваль-Фучило // Календарна обрядовість у життєдіяльності етносу [Текст]: збірка наукових праць. Матеріали міжнародної наукової конференції "Одеські етнографічні читання". Одеса, 2011. С. 151-160.
22. Ковальчук, Н. А. Дослідження Арсенієм Авдєєвим народної драми в слов'янському контексті : [театрознавець та етнограф] / Н. А. Ковальчук // Науковий вісник ВНУ імені Л.Українки [Текст]: журнал. Луцьк, 2011. № 10: Історичні науки. С. 131-136.
23. Костомаров М. Слов'янська міфологія. К., 1994.

24. Краєзнавець Прикарпаття [Текст]: регіональний науково-методичний альманах. № 29 : січень-червень. Ів.-Франківськ : ВІЦ Ів.-Франківського обл. держ. центру туризму і краєзнавства учнівської молоді, 2017. 79 с.
25. Краєзнавець Прикарпаття [Текст]: регіональний науково-методичний альманах. № 28 : липень-грудень. Ів.-Франківськ : ВІЦ Ів.-Франківського обл. держ. центру туризму і краєзнавства учнівської молоді, 2016. 83 с.
26. Круть Ю.З. Хліборобська обрядова поезія слов'ян. К., 1973.
27. Лановик М.Б., Лановик З.Б. Українська усна народна творчість: Підручник. К., 2001.
28. Лозко Г. Українське народознавство. К., 1995.
29. Морозюк, В. К. За забралом літературного псевдоніма і криптоніма (письменники, публіцисти, літературознавці на сторінках галицьких видань ХІХ ст. - 40-х років ХХ ст.) [Текст]. Зшиток 2 : (Кот - Фра) / Володимир Карпович Морозюк. Ів.-Франківськ : Тіповіт, 2016. 142 с.
30. Національна символіка. К., 1990.
31. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу. К., 1992.
32. Пономарьов А. Українська етнографія: Курс лекцій. К., 1994.
33. Скуратівський В. Дідух: Свята українського народу. К., 1995.
34. Український фольклор: Критичні матеріали. К., 1978.
35. Цівкач О. М. Літературне краєзнавство. Польська література Прикарпаття (ХV – перша половина ХХ ст.) Хрестоматія. Частина І. /О. М. Цівкач. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2011. 272 с.
36. Чубинський П. Мудрість віків: (Укр. народознавство у творчій спадщині Павла Чубинського): У 2 кн.: К., 1995. Кн. 2.
37. Юзвенко, В. Українсько-польські фольклорні взаємини: концепція Івана Франка / В. Юзвенко // Етнос і культура [Текст]: часопис Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника: Збірник науково-теоретичних статей. Гуманітарні науки. Ів.-Франківськ. 2006. № 2-3. С.24-26.